

OLIVIER DU ROY

La reciprocité. Essai de morale fondamentale. Paris 1970 ss. 299.

Od kilkudziesięciu lat podkreśla się konieczność przemyślenia i przebudowania na nowo teologii moralnej od podstaw. Oddźwiękiem tych głosów były próby podejmowane przez takich autorów; jak: Hirscher, Linsenmann, Tillmann, Mausbach, Häring i inni. Krytyczne głosy przeciwko dotychczasowym ujęciom teologii moralnej zaznaczyły się szczególnie wyraźnie po Soborze Watykańskim II. Stwierdza się, że są one przestarzałe, nieadekwatne itd. W odpowiedzi na te fakty wielu autorów podejmuje próby dostosowania ujęć teologii moralnej do dzisiejszej rzeczywistości. Jedną z tych prób jest właśnie praca Oliviera du Roy, która została ukierunkowana personalistycznie. Jak sam Autor stwierdza, materiału do myślenia dostarczyli mu: Mounier, Ricoeur, Lacroix, Bonhoffer (s. 5). Uzupełniają tę listę cytowani przez niego Lavelle (s. 41 n., 113, 198), Oraison (s. 125 n.), Evely (s. 147) itd. To wystarcza, by zorientować się w rozwiązaniu zasadniczym pracy.

Rozdział wstępny „Zbliżenia” podany został nieco rozwlekłe, ale wprowadza dobrze w zagadnienie pracy. Rozdział drugi, zatytułowany „Spotkanie”, jest szczególnie bogaty. Ujęcie biblijne moralności doskonale ustawia problem zasadniczej refleksji chrześcijańskiej o działaniu moralnym, pozwala dobrze odczuć dialektykę prawa i łaski (s. 64 n.), prawa i wolności. To jednocześnie zob-

wiązuje do ustalenia i zachowania pierwszeństwa ewangelicznego spojrzenia na moralność oraz doświadczenie autentycznie chrześcijańskie. Cały ten rozdział świetnie harmonizuje z perspektywami biblijnymi i myśleniem personalistycznym. Rozdział trzeci, zatytułowany „Porzucenie”, analizuje w świetle doświadczenia chrześcijańskiego grzech i przebaczenie, wyznanie grzechów będące odsłonięciem siebie, a równocześnie prośbą skierowaną do drugiego o przebaczenie. To wszystko uzupełnione jest wnikliwą analizą aktu ludzkiego (s. 181 n.), intencji i działania (s. 191 n.). Czwarty rozdział, chyba najbardziej nowoczesny, poświęcony został sposobom postępowania. Na szczególną uwagę zasługuje w nim doskonałe omówienie odpowiedzialności moralnej i jej determinant. Autor wykorzystuje tu bardzo umiejętnie i śmiało najnowsze zdobycze psychologii, antropologii i socjologii. Końcowy dodatek traktuje o problemach z zakresu etyki seksualnej.

Olivier du Roy doprowadził do końca problem postawiony we wstępie pracy. Ustawił założenia filozofii personalistycznej oraz nowe spojrzenia teologiczne w syntezę spójną. Wypunktował szczęśliwie mariaż posłannictwa ewangelicznego i filozofii personalistycznej. Co prawda, czytelnik ma wrażenie, że książka jest mu znana. Wynika to z faktu, iż niektóre elementy syntezy Autora znajdują się u

innych badaczy, np. u Häringa. Nie mniej książkę czyta się z ciekawością. Tym bardziej, że napisana jest prostym językiem, cechuje ją jasność wykładu, przejrzystość ujęcia całościowego, harmonijna integracja myśli personalistycznej i teologicznej. Po przeczytaniu rodzi się jednak refleksja związana z faktem, że praca Oliviera du Roy ukazała się zbyt późno. Byłaby z

pewnością bardziej pożądana kilkanaście lat wcześniej. Obecnie jest jakby „wylamywaniem otwartych drzwi”. Nie mniej dzięki logicznej przejrzystości i ciekawym ujęciom wielu zagadnień książka zasługuje na uwagę czytelnika.

Ks. Stefan Budziszewski